

Bestuursdienst

Directie BST/BA/Engels

Onderwerp Fonds Ondernemend Groningen

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar
vervoer bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Telefoon 050 367 77 73

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 10.2171919

Datum - 5 FEB 2010 Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.
groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte mevrouw/heer,

In onze brief van 14 december 2009 hebben wij u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het Fonds Ondernemend Groningen. Ons college heeft daarin aangegeven in beginsel in te willen stemmen met de oprichting van een fonds, gevoed door een opslag op de OZB voor niet-woningen. Afgelopen maanden hebben de initiatiefnemers van het fonds, het Overleg Bedrijvenparken Groningen (OBG)¹ en de Groningen City Club (GCC) intensief gewerkt aan de verdere uitwerking van dit fonds, in samenwerking met uiteenlopende partijen en de gemeente.

Wij hebben in december aangekondigd u in februari 2010 een raadsvoorstel voor te leggen. Ons college wil u eerst de tussentijdse resultaten voorleggen en met u van gedachten wisselen over de opzet van het fonds en de voorwaarden die wij hier aan willen verbinden. Met uw opvattingen kan het aanwezige draagvlak de komende tijd verder aangroeien en kunnen de kennisinstellingen actiever betrokken worden bij de uitwerking van het fonds. Met deze brief informeren wij u nader over het initiatief en de uitwerking zoals die hier de afgelopen maanden aan is gegeven.

Het principe.

Voor bestaande bedrijventerreinen en winkelgebieden is sinds voorjaar 2009 nieuwe wetgeving van kracht in de vorm van de Bedrijfs Investerings Zone (BIZ). Tot nu toe blijkt in de praktijk dat de invoering ervan complex is en beperkte bestedingsmogelijkheden heeft. Om die reden zijn er alternatieve vormen voor het instellen van een verplichte ondernemersbijdrage gekomen, waarbij de verhoging van de OZB voor niet-woningen als voorkeursmodel is aangedragen. Doordat er geen wettelijke verplichtingen ten aanzien van draagvlak of besteding van de opbrengsten

¹ Het OBG bestaat uit Vereniging Bedrijven Noord-Oost (VBNO), Vereniging Bedrijvenpark Zuidoost (VBZO) en Vereniging Bedrijvenparken Groningen West

zijn kunnen gemeente en samenwerkende partijen zelf de condities bepalen, zoals het organisatiemodel en het trekkingsrecht. Voor het grootste deel van de ondernemers (huurders) zal de lastenverzwaring beperkt blijven. De tariefverhoging is voor een groot deel van de ondernemers lager dan de lidmaatschapsbijdrage aan een vereniging. Dat er toch een substantieel bedrag beschikbaar komt, is een kwestie van grote aantallen en dat er een aantal partijen zijn die meer dan gemiddeld bijdragen.

Ons college heeft de verschillende fondsvormers vergeleken en heeft met de initiatiefnemers van het ondernemeningsfonds geconcludeerd dat een fonds gebaseerd op een OZB verhoging voor niet-woningen het meest kansrijk is. In Leiden en Leeuwarden zijn ondernemeningsfondsen op deze basis succesvol ingevoerd. Rekening houdend met de schaal van Groningen lijkt een fonds van ca. € 1,5 miljoen een haalbare optie. Daarvoor zou het OZB-tarief voor de categorie niet-woningen met 6% verhoogd moeten worden.

Als belastinggrondslag voor de OZB wordt de volgende maatstaf gehanteerd:

- Een eigenaar betaalt per € 100.000 waarde € 304 aan WOZ
- Een huurder betaalt per € 100.000 waarde € 241 aan WOZ
- Een eigenaar die ook zelf gebruiker is, betaalt per € 100.000 waarde € 545 (304+241) aan WOZ.

Bij een OZB-ophoging van 6% betekent dit dat de OZB op niet-woningen op jaarbasis bij elke €100.000 stijgt met de volgende bedragen:

- Eigenaar: €18,24
- Huurder: €14,46
- Eigenaar/huurder: €32,70

Het proces.

Zoals wij in de brief van 14 december vermeldden ligt het initiatief voor de oprichting van het fonds bij het OBG en de GCC. De afgelopen maanden zijn er verschillende informatie- en consultatiebijeenkomsten door de initiatiefnemers gehouden. De consultatie van de leden en de strategische partners is op dit moment nog gaande. Het initiatief heeft steun van de Kamer van Koophandel, VNO/NCW Noord en MKB-Noord. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 10 november 2009 hebben de leden van de GCC zich achter een ondernemeningsfonds geschaard. In de bijlage vindt u een overzicht van de bedrijven, instellingen en samenwerkingsverbanden die middels een brief de oprichting van een fonds hebben ondersteund.

De initiatiefnemers verwachten voldoende draagvlak om het fonds definitief in te voeren. Zij streven naar een instemming van 2/3 van het totale WOZ areaal voor het ondernemeningsfonds.

Opzet Fonds Ondernemend Groningen.

De initiatiefnemers hebben een voorstel in voorbereiding, gebaseerd op de opgedane ervaringen in Leiden en Leeuwarden. Het voorstel gaat uit van de oprichting van

Fonds Ondernemend Groningen, voor de duur van 2 jaar en te starten per 1 januari 2011. Aan de hand van een evaluatie aan het einde van de proefperiode wordt besloten het fonds definitief in te voeren, waarbij per periode van 4 jaar een besluit genomen wordt over de voortgang. De belastingplichtige krijgt via zijn/haar vereniging en/of ander samenwerkingsverband collectieve trekkingsrechten op het fonds. Belastingplichtigen kunnen bij het fonds aangeven in welk samenwerkingsverband zijn/haar trekkingsrechten wil zien terugkomen.

Het fonds wordt ondergebracht in de Stichting Fonds Ondernemend Groningen. De stichting heeft de volgende doelen:

- stimuleren van initiatieven in georganiseerd verband;
- transparant maken van de trekkingsrechten voor verenigingen en/of samenwerkingsverbanden;
- honoreren van aanvragen voor trekkingsrechten;
- uitvoeren van onderzoek naar de effecten van het Fonds Ondernemend Groningen;
- verantwoording afleggen naar gemeente over de besteding van de verkregen middelen.

De stichting kent een bestuur dat gevraagd en ongevraagd wordt geadviseerd door een adviesraad. De adviesraad vormt de informatieschakel tussen de stichting en de bedrijven en instellingen in de stad. In de statuten wordt vastgelegd dat iedere aan het fonds deelnemende organisatie recht heeft op een zetel in de adviesraad.

Het geld van het Fonds Ondernemend Groningen wordt ingezet voor de financiering van collectieve activiteiten. Om die reden zal vanuit het Fonds Ondernemend Groningen een aantal voorwaarden aan de aanvragen worden gesteld:

- er moet sprake zijn van een rechtspersoon, een vereniging of stichting;
- de vereniging of stichting is representatief voor de betrokken ondernemers of samenwerkingsverbanden van andere relevante partijen;
- het plan dient een collectief doel.

Om het Fonds Ondernemend Groningen te kunnen laten functioneren wordt een gedeelte, ca. 3% van de OZB-opbrengsten, gereserveerd voor de zogenaamde 'Algemene middelen'. Van daaruit zullen ook de eerste kosten zoals de oprichting van de stichting en opstellen werkplan worden betaald, begroot op € 75.000,--. Daarnaast is het de bedoeling dat voor het in stand houden van de verenigingen een bedrag wordt ingezet. Het gaat om ongeveer 8 tot 10 % van de opbrengst.

Verantwoordelijkheden gemeente.

De keuze voor het model van een fonds, gevoed door een verhoging van de OZB voor niet-woningen, houdt in dat de gemeente een aantal verantwoordelijkheden op zich neemt. Het innen van belastingen is een overheidstaak. De gemeente is verantwoordelijk voor de incasso, besteding en verantwoording van deze middelen.

Wij zijn voornemens deze middelen in de vorm van een subsidie beschikbaar te stellen aan de Stichting Fonds Ondernemend Groningen. De stichting is verantwoordelijk voor de daadwerkelijke besteding van de middelen, binnen de kaders die daarvoor worden gesteld. Dat betekent dat de belastingplichtigen ook beslissen over de besteding ervan. Ieder gebied of sector heeft immers eigen doelen en prioriteiten. Aan het verstrekken van de middelen zullen wij voorwaarden verbinden, vanwege het niet-vrijblijvende karakter van het fonds en de verantwoordelijkheid die wij als gemeente hebben. Er zullen daarvoor afspraken worden gemaakt over de financiële verantwoording en toezicht. Deze afspraken zullen wij in het nog op te stellen convenant en de subsidiebeschikking vastleggen.

Gemeentelijke zeggenschap kan verder gewaarborgd worden via een aantal aanvullende instrumenten. Met de initiatiefnemers is afgesproken dat het bestuur van het fonds zich zal laten bijstaan door een beleidsadviseur vanuit de publiekrechtelijke gedaante van de gemeente. Ook is de intentie uitgesproken tot een halfjaarlijks overleg tussen ons college en de besturen van GCC en de drie bedrijventerreinverenigingen. Ook kan vastgelegd worden, zoals in het convenant van het ondernemingsfonds Leeuwarden is gebeurd, dat de gemeente op elk tijdstip nadere informatie en toelichting van de stichting kan vragen. Indien de gemeente beoordeelt dat de stichting tekort is geschoten en indien zij met het stichtingsbestuur hierover geen overeenstemming bereikt, is zij gerechtigd voor een volgend jaar de subsidie niet (volledig) aan de stichting te voldoen.

Als gemeente zouden wij voor het private deel van onze eigendommen, zoals de gronden voor toekomstige bedrijventerreinen en sportaccomodaties, ook bij moeten dragen aan het fonds. Het gemeentelijk vastgoed voor publieke dienstverlening, zoals het stadhuis en de gebouwen met een publieksfunctie, is reeds vrijgesteld van OZB. De bijdragen uit de private gemeentelijke eigendommen zijn, bij een OZB-verhoging van 6%, becijferd op ca.

€ 100.000. Wij zijn voornemens uw raad voor te stellen deze private eigendommen uit te sluiten van de OZB-verhoging om onze rol als subsidieverstrekker 'zuiver' te houden. Daarom nemen wij als gemeente ook geen zitting in het stichtingsbestuur of de adviesraad.

Ons college is tevens van mening dat de gemeente reeds een forse bijdrage aan het ondernemersklimaat levert met de grote investeringen in de stad: ruimtelijk, economisch en sociaal waarbij tevens te wijzen valt op programma's zoals G-kracht, Participatiebudget, het Duurzaamheidsprogramma en het Werkgelegenheidsprogramma voor de binnenstad.

Naast een formele verantwoordelijkheid is de gemeente als beleidstimulerende en – regisserende overheid betrokken. Via programma's en samenwerkingsverbanden als Terreinwinst, Binnenstadsmanagement en het Akkoord van Groningen werken we samen aan het vestigingsklimaat, en daarmee het behoud (en groei) van de werkgelegenheid in de stad. Vanuit deze rol kunnen onze plannen en die van de

initiatiefnemers zo op elkaar af te stemmen, dat met de huidige inzet van de gemeente en de middelen van het fonds veel meer wordt bereikt dan tot nu toe realiseerbaar was. Afstemming op het vlak van economie, onderwijs, werk en duurzaamheid wordt zo groter en nieuwe mogelijkheden liggen er op het vlak van sport, cultuur en gezondheid.

Financiële consequenties.

De OZB mag in een bepaald jaar niet boven een de door het Rijk gestelde norm stijgen. Deze macronorm geldt voor alle gemeenten tezamen, individuele gemeenten die de macronorm daadwerkelijk hebben overschreden, kunnen een financiële sanctie verwachten. De verantwoordelijke staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Bijleveld, heeft echter aangegeven rekening te willen houden met gemeenten die door financiering van een Ondernemingsfonds door de macronorm heen zouden kunnen gaan. De VNG heeft bevestigd dat het ministerie van Binnenlands Zaken gemeenten géén sanctie oplegt als de macronorm wordt overschreden in verband met de vorming van een ondernemingsfonds.

In oktober 2007 heeft uw raad de bezuinigingstaakstelling 2007-2010 vastgesteld, waarin 8 miljoen als taakstelling is opgenomen. Het instellen van een binnenstadsfonds op basis van reclamebelasting zou 200 duizend euro structureel op kunnen leveren. Uw raad keerde zich tegen het voorstel. Gezien het ontbreken aan draagvlak onder ondernemers voor afroming van de opbrengst en de uitspraken van uw raad over lastenverzwaring voor ondernemers is een bezuiniging realiseren via het ondernemingsfonds in de ogen van ons college niet wenselijk. Graag vernemen wij uw standpunt.

Tenslotte.

De benadering via de OZB houdt ook een aanslagoplegging voor de non-profit sector in. Vanwege het generieke karakter van de maatregel is het van groot belang dat ook de publieke sector betrokken is bij het initiatief. Zij betalen immers ook mee aan het fonds. De ervaring in andere steden leert dat een gezamenlijk fonds tal van kansen biedt voor samenwerking tussen private en publieke partijen. Om die reden vinden wij de consultatie door de initiatiefnemers van de publieke gebouw eigenaren van groot belang, maar ook van de koepels van sportverenigingen en cultuurinstellingen.

Wij vragen speciale aandacht voor de grote publieke instellingen zoals, het UMCG, de RUG, de Hanzehogeschool, Noorderpoortcollege, Alfacollege en het Martiniziekenhuis. Een aantal van hen heeft inmiddels een steunverklaring afgegeven. Het UMCG en de RUG zijn in beginsel positief, maar willen meer betrokken worden bij de uitwerking en het besturen van dat fonds; niet in de laatste plaats omdat zij een grote financiële bijdrage leveren via de OZB-heffing. Ons college hecht grote waarde aan het draagvlak in de stad en houdt vast aan de minimum eis van 2/3 steun van het WOZ-areaal. Daarom hebben wij besloten het voorbereidingsproces meer tijd te geven.

Alvorens wij een definitief raadsvoorstel opstellen, vernemen wij graag de opvattingen van uw raad over de geschetste uitgangspunten en voorwaarden. Wij verwachten voor de zomer een uitgewerkt en definitief voorstel aan uw raad voor te leggen. De invoering van het fonds zou dan per 1 januari 2011 kunnen plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Bijlage 1.
Overzicht steunbetuigingen.

- Alfacollege
- Groningen City Club
- Hanzehogeschool
- Martiniziekenhuis
- Noorderpoortcollege
- Overleg Bedrijvenparken Groningen
- Suikerunie

Daarnaast hebben het Groninger Museum en Martiniplaza een mondelinge steunbetuiging aan de initiatiefnemers gericht.

Bijlage 2. **Voorbeelden collectieve activiteiten.**

In Leiden en andere steden is al enkele jaren ervaring met een ondernemersfonds. Ter illustratie beschrijven we hier daarom initiatieven voor verschillende sectoren die uit het fonds gefinancierd zijn.

Bedrijventerreinen

In Leiden en Leeuwarden zijn vooral concrete initiatieven zijn opgezet: parkmanagement, mantelcontracten met leveranciers, verbeterde groenvoorzieningen, beveiliging, infrastructuur en ondersteuning van de bestaande ondernemersvereniging. Meer recente projecten richten zich op de relatie tussen arbeidsmarkt en onderwijs, gezamenlijke internationale vertegenwoordiging, een mobiliteitscentrum, maar ook bijvoorbeeld op duurzame decentrale energievoorziening (Leeuwarden).

Binnenstad/wijkwinkelcentra

In Leiden en Leeuwarden zijn middelen besteed aan tastbare initiatieven zoals city marketing, beveiliging, schoonmaak, kleinschalige evenementen (Sinterklaasintocht, culinair festival, jazznacht), aankleding binnenstad (sfeerverlichting, citydressing). Middelen uit het ondernemersfonds zijn ook gebruikt als private inbreng in binnenstadsmanagement, voor het organiseren van ondernemersbetrokkenheid en voor het opzetten van een code reclamevoering.

HBO/Universiteit/Gezondheid

Bij de grote publieke instellingen zien we een grote diversiteit aan initiatieven. In sommige gevallen werkt een universiteit of HBO-instelling samen met ondernemers om een stad te promoten: in Leiden is de universiteit bijvoorbeeld gaan participeren in city marketing, om Leiden als universiteitsstad te promoten en zo studenten te werven. Uit de gezamenlijke inspanning rondom city marketing is hiermee een International Visitor Centre opgericht, waar zowel het MKB als de universiteit van profiteren. In andere gevallen wordt geld gestoken in de brug tussen onderzoek en bedrijfsleven. Een voorbeeld is het Leids Universitair Medisch Centrum. Hier werken commerciële laboratoria samen met het LUMC om laboranten op te leiden en hen stageplaatsen aan te bieden. Universiteiten kunnen bijvoorbeeld geld uit het ondernemersfonds gebruiken voor regelingen voor spin-off ondernemingen (kennisvalorisatie). Tot slot geldt ook voor grote instellingen dat zij kunnen profiteren van gezamenlijke internationale lobby, van parkmanagement op hun campus en van andere initiatieven die al eerder genoemd zijn onder het kopje 'Bedrijventerreinen'